

**Gitte Seeberg (KF):**

Våbenembargoen mod Kina blev indført af EU-landene efter begivenhederne på Den Himmelske Freds Plads i foråret 1989. Som det også er fremgået af statsministerens redegørelse, er forholdet mellem EU og Kina senere søgt normaliseret med hensyn til våbenembargoens sidste rest i forhold til en fuldstændig normalisering EU og Kina imellem.

Menneskerettighedssituationen lader fortsat meget tilbage at ønske. Men når det er sagt, er der også sket forbedringer. Bl.a. har Folkekongressen netop vedtaget en række forfatningsændringer, hvor bl.a. menneskerettighederne nu nævnes for første gang i forfatningen.

Men fine ord alene gør det selvfølgelig ikke. Kinesernes udbredte brug af dødsstraf, anvendelse af tortur, genopdragelseslejre, undertrykkelse af befolkningen i Tibet og Shenyang er naturligvis bekymrende og uacceptabelt.

Men det er vores og de andre EU-landes opfattelse, at en menneskerettighedsdialog med Kina trods alt er et nyttigt redskab til at påvirke kineserne i en positiv retning. Vi lægger naturligvis meget vægt på, at Kina fortsat viser interesse for at gøre mere på menneskerettighedsområdet. Det er indlysende.

Med hensyn til salg af våben til Kina vil Kina i fremtiden blive omfattet af EU-landenes fælles adfærdskodeks, som blev indført af EU-landene i 1998, og såfremt EU-landene senere på året beslutter sig for at ophæve embargoen, vil det være disse regler, som i fremtiden vil finde anvendelse, sådan som statsministeren redegjorde for.

Vi mener naturligvis, at hvis der sker en ophevelse af våbenembargoen, skal det gå hånd i hånd med en forbedring af menneskerettighedssituationen i Kina, og det arbejder vi også for, Danmark i øvrigt på det bilaterale område, idet vi jo har projekter i Kina med henblik på fremme af menneskerettigheder.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi selvfølgelig støtter det forslag til vedtagelse, som vi selv er medforlagsstillere til.

**Den fg. formand (Birthe Skaarup):**

Det ser ikke ud til, at der er flere ordførere i salen. Nå, så er næste ordfører hr. Niels Helveg Petersen. Værsgo.

**Niels Helveg Petersen (RV):**

Jeg beklager, at jeg var uopmærksom et øjeblik.

Den kinesiske økonomi er som bekendt i voldsom udvikling. Kinas økonomi er i hvert fald i de østlige egne en vulkan i udbrud. Kina har siden 1978 haft en økonomisk vækst på 9 pct. om året. Det betyder, at det anslås, at 300-400 mio. kinesere er løftet ud af fattigdom. Det er, når man ser på det udviklingspolitiske, en fantastisk bedrift.

Der er også sket fremskridt på menneskerettighedsområdet. Kineserne har jo bl.a. været med til at vedtage menneskerettighedserklæringen af 1993 i Wien og accepterer jo derfor også fuldstændig selvfølgelig, at menneskerettigheder er en del af dialogen mellem EU og Kina og EU's medlemslande og Kina.

Kl. 18.40

Derudover har en lang række lande – jo også Danmark ved Det Danske Center for Menneskerettigheder – etableret samarbejde med Kina på menneskerettighedsområdet. Det retlige område tiltrækker sig jo en særlig opmærksomhed i forhold til Kina, for i Kina har der aldrig været regeret ved lov. I Danmark har vi siden Jyske Lov haft det sådan, at overskriften var «Med lov skal land bygges», men det har ikke været en kinesisk skik. De har haft mandarin styre, og mandarinerne var på en gang dommere og skatteopkrævere og ordensmagt og militærmagt, al magt samlet et sted.

Når det var gode mandariner kunne det være taleligt, når de var dårlige eller onde, var systemet ulideligt. Derfor tager det selvfølgelig også lang tid at opbygge et retssystem i Kina. Kina har meget langt at gå. Men for nu at tale lidt kinesisk, kan man jo med Mao sige, at enhver rejse begynder med det første skridt, og Kina har for længst taget de første skridt også på det retlige område. Men de har også langt at gå, og igen for at tale lidt kinesisk, så er det den lange march.

Der er brug for fremskridt i Kina og også brug for kritisk dialog ud over det politiske og økonomiske samarbejde. Vi skal i Danmark og EU i forhold til Kina gå på to ben, vi skal samarbejde, og vi skal have en kritisk dialog.

Hvad våbenembargo angår, er der et arbejde i gang inden for EU, intet er afgjort, diskussionen foregår, og vi skal selvfølgelig benytte alle muligheder, også diskussionen om våbenembargo, til at fremme dialogen om menneskerettigheder og fremskridt på menneskerettighedernes område. Det synes jeg ligger soleklart, og det må også være regeringens opgave inden for EU at arbejde for, at skal der være tale om ophevelse af vå-